

Kommunikationsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring och temporär ändring av lagen om farledsavgift

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring och temporär ändring av lagen om farledsavgift (RP 149/2021 rd): Ärendet har remitterats till kommunikationsutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- specialsakkunnig Juha Tervonen, kommunikationsministeriet
- budgetråd Kati Jussila, finansministeriet
- specialsakkunnig Pekka Kouhia, Transport- och kommunikationsverket
- sjötrafikdirektör Jarkko Toivola, Trafikledsverket
- ledande expert Tiina Haapasalo, Finlands näringsliv rf
- ledande trafik- och näringslivspolitisk expert Päivi Wood, Centralhandelskammaren
- verkställande direktör Annaleena Mäkilä, Finlands Hamnförbund rf
- vice verkställande direktör Hans Ahlström, Rederierna i Finland rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår en ändring i en lag om ändring och temporär ändring av lagen om farledsavgift. Farledsavgiften har varit halverad åren 2015—2021. Det föreslås att halveringen ska fortsätta att gälla också under åren 2022 och 2023.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2022 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2022.

Betänkande KoUB 21/2021 rd

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

(1) Utskottet anser att en förlängning av halveringen av farledsavgiften till utgången av 2023 i detta skede är motiverad och välkommen bland annat för att stärka industrins och exportföretagens konkurrenskraft och sänka transportkostnaderna. Covid-19-pandemin har medfört ekonomiska utmaningar för utrikeshandeln och sjötransporterna, och vid expertutfrågningen har det uppskattats att det under de närmaste åren kommer att uppstå extra kostnadstryck för sjötransporterna också i och med miljöregleringen.

(2) Utskottet betonar att sjötransporterna är livsviktiga för Finland och dess industri på grund av landets geografiska läge. Enligt erhållen utredning genomfördes 32—34 procent av sjötransporterna med finska rederiers fartyg 2016—2019. I sista hand är det den industri som anlitar sjötransporter och andra branscher som bedriver utrikeshandel som står för rederiernas farledsavgifter som en del av de totala kostnaderna för sjötransporterna.

(3) Även utfrågade sakkunniga har välkomnat förslaget. Samtidigt har de också lyft fram behovet av mer långsiktiga lösningar och framfört önskemål om att farledsavgiftens nuvarande nivå ska permanentas i fortsättningen. Den nuvarande halverade nivån på farledsavgiften har varit i kraft ända sedan 2015 och den har tidigare förlängts tre gånger. Utskottet anser att man genom mer långsiktiga beslut kan främja investeringar och göra villkoren mer förutsägbara. En del av experterna har också ansett att det i fortsättningen är motiverat att helt slopa farledsavgifterna.

(4) Utfrågade sakkunniga har vidare bedömt att farledsavgiften inte hör till de viktigaste kostnadsfaktorerna för sjölogistiken, som totalt uppgår i miljardklassen. Samtidigt är beslutet om halvering av farledsavgiften mätt i euro den tredje största minskningen av statens skatteinkomster när det gäller de lindrande ändringar i beskattningsgrunderna som föreslås i budgetpropositionen för 2022.

(5) Utskottet konstaterar att det i de lösningar som gäller farledsavgiften är viktigt att också beakta aspekter som gäller transporternas effektivitet, säkerhet och miljökonsekvenser. Utskottet anser det i princip vara bra att sättet att fastställa farledsavgiften och på motsvarande sätt sättet att sänka avgifterna mest för fartyg i hög isklass leder i riktning mot användning av isförstärkta fartyg på finskt vattenområde, vilket har betydelse också när det gäller att sörja för Finlands försörjningsberedskap och säkerheten i sjötrafiken och att bevara livskraftiga finländska rederier och fartygsbeståndet.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kommunikationsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 149/2021 rd utan ändringar.

Betänkande KoUB 21/2021 rd

Helsingfors 14.10.2021

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Suna Kymäläinen sd
vice ordförande Ari Tornainen cent
medlem Pekka Aittakumpu cent
medlem Heikki Autto saml
medlem Sandra Bergqvist sv
medlem Seppo Eskelinen sd
medlem Janne Heikkinen saml
medlem Jari Kinnunen saml
medlem Johan Kvarnström sd
medlem Sheikki Laakso saf
medlem Jenni Pitko gröna
medlem Mirka Soinikoski gröna
medlem Ano Turtiainen mtf
medlem Paula Werning sd
ersättare Jari Myllykoski vänst
ersättare Jani Mäkelä saf.

Sekreterare var

utskottsråd Juha Perttula.

Betänkande KoUB 21/2021 rd Reservation 1

Reservation 1

Motivering

Regeringen föreslår en ändring i en lag om ändring och temporär ändring av lagen om farledsavgift. Farledsavgiften har varit halverad åren 2015—2021. Det föreslås att halveringen ska fortsätta att gälla också under åren 2022 och 2023. Den föreslagna lagen gör det således möjligt att stödja handelssjöfarten. På samma sätt skulle det hjälpa sjöfartsnäringsen att återhämta sig från de ekonomiska utmaningar som orsakades av covid-19-epidemin. Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2022 och avses bli behandlad i samband med den. Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2022.

Sannfinländarnas utskottsgrupp anser att propositionen fyller sitt syfte. Likaså anser vi att halveringen av farledsavgiften behöver förlängas ytterligare till 2022—2023, men vi betonar behovet av att reformera hela systemet med farledsavgifter för att främja exportindustrins konkurrenskraft och sjötransporternas funktionssäkerhet.

Likaså ser vi som utskottsgrupp att en förutsättning för att den logistiska eftersläpningen inom Finlands exportbranscher ska kunna avhjälpas är en sådan verksamhetsmiljö för sjötransporterna som är förutsägbar och som behandlar olika fartyg jämlikt. Vi anser att en förlängning av halveringen av farledsavgiften med två år är ett lämpligt tidsfönster för att reformera hela systemet med farledsavgifter så att exportbranschernas konkurrenskraft kan både främjas och säkerställas.

Men man bör också komma ihåg att det är viktigt för industrin och de internationella sjötransportföretagen att få säker information om avgiftsnivån på längre sikt än budgetperioden eller valperioden. Företagens framtida verksamhet och investeringar planeras alltid för minst 3—5 år framåt, så de utgifter som inverkar på den perioden måste kunna förutses. Därför anser vi både som utskottsgrupp och som riksdagsgrupp att det nuvarande systemet med farledsavgifter bör slopas helt och hållet.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner ett uttalande (*Reservationens förslag till uttalande*).

Reservationens förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att regeringen utan dröjsmål vidtar åtgärder för att trygga konkurrenskraften för både handelssjöfarten och exportbranscherna på längre sikt genom att helt avskaffa farledsavgifterna.

Betänkande KoUB 21/2021 rd
Reservation 1

Helsingfors 14.10.2021

Sheikki Laakso saf
Jani Mäkelä saf
Ano Turtiainen mtf

Betänkande KoUB 21/2021 rd
Reservation 2

Reservation 2

Motivering

Regeringen föreslår en ändring i en lag om ändring och temporär ändring av lagen om farledsavgift. Farledsavgiften har tagits ut halverad sedan 2015, och en förlängning av halveringen föreslås till utgången av 2023.

Finlands samhällsekonomi är exportdriven och vår välfärd baserar sig på konkurrenskraftig exportindustri och utrikeshandel. Beträktad från det kontinentala Europa är Finland ur logistisk synvinkel en avlägsen och marginell ekonomi, till vilken de logistiska farlederna är begränsade. Det är således livsviktigt att den exportdrivna ekonomin inte själv inför lagstiftning som blir en belastning för exporten. Fartygstrafiken är en central del av vårt lands försörjningsberedskap och en oersättlig hörnsten i vår konkurrenskraft.

Samlingspartiet anser att slopade farledsavgifter skulle ha en betydande inverkan på förbättrandet av vårt lands konkurrenskraft. Farledsavgiften är en merkostnad för företagen i samband med sjöfrakt. Därför har exempelvis Estland avskaffat farledsavgiften helt i samband med coronakrisen för att förbättra sin konkurrenskraft.

Följaktligen föreslår vi att farledsavgifterna slopas permanent och helt och hållet den 1 januari 2022.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen förkastar lagförslaget och

att riksdagen godkänner ett nytt lagförslag (*Reservationens nya lagförslag*).

Reservationens nya lagförslag

Lag

om upphävande av lagen om farledsavgift

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs lagen om farledsavgift (1122/2005) med senare ändringar.

Betänkande KoUB 21/2021 rd
Reservation 2

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.^{2 §}

Helsingfors 14.10.2021

Heikki Autto saml
Janne Heikkinen saml
Jari Kinnunen saml